

Nova Strava

GLASILO NARODNEGA DELAVSTVA

Mirne živce

Zaupajmo v svojo lastno moč. — Samozavesten človek si je zmage vedno gotov

Močni smo in zato samozavestni. V samozavesti se zavedamo tudi svoje odgovornosti napram državi in vemo, da s samozavestjo ni v skladu nervozno in nemirno ugibanje o vsem mogočem, ki lahko pride in nas oslabi. Samozavesten človek si je zmage vedno gotov in pozna samo ravno pot, ki ni vjuga-sta sem in tja. Samozavesten narod je zvest svoji državi in nima neurejenih gledanj na potrebe naroda in države. Naša samozavest je pojačana z ureditvijo notranje-političnih prilik, ker se naša nacionalna moč z dneva v dan jača in vemo, da so k državnemu življenju in k ustvarjanju delu za obrambo skupnih interesov prilegljeni tudi bratje Hrvati, ki so do sedaj radi nesporazuma stali nekako ob strani. Dobili smo zavest pojačanja osrednjane skupnosti in enotnosti in ni dvoma, da bomo skupne koristi skupno branili. Veliki dogodki okoli nas so gotovo resni in skrivajo v sebi za to in ono državo ali narod negotovo bodočnost. Gre za usodo velikih narodov in velikih držav. Naravno je zato, da na take dogodke s posebno ostrino in pozornostjo gledajo zlasti male države in narodi. Veliki dogodki udarjajo na živce, dražijo fantazijo, povzročajo strah in bojazen, izživajo k najrazličnejšim govoricam. Nastane vsled takih dogodkov nek duševni nemir, neka neustaljenost, neko bolešno iskanje za svetlejšimi žarki, ki naj posvetijo v tej čudni temi. Okoli hodijo ljudje, ki hoče ali nehoče dražijo z nepremišljenimi besedami, z nepotrebnim ugibanjem

ali ki tudi skušajo v eni ali drugi smeri hujskati. Ne mislimo, da so ti ljudje samo naši prijatelji. Med njimi je tudi mnogo neprijateljev. Namen imajo, da med narod raztrosijo najbolj bedaste neumnosti in najbolj neverjelne trditve. Vedo, da ljudje ne razmišljajo veliko, da vsako trditev ozamejo kot čisto resnico in jo s prišepetovanjem nosijo od hiše do hiše. Nad deželo leže težko ozračje, ki tlači ljudi k tlom, da niso sposobni k treznemu razmišljanju in za mirno ustvarjajoče delo.

Delavci in kmetje so posebno izpostavljeni nevarnostim, ki jih nosijo med nje razni neresni in živčno bolni ali dostikrat tudi zlobni ljudje. Delavec in kmet morata ohraniti zlasti v resnih časih polno umsko in telesno sposobnost za koristno delo, katero je v takih časih še posebno pojačati. Kdor zgublja živce ali pusti, da mu razum kot voha tava sem in tja, za koristno delo ni sposoben, postane slabič v obrambi države in naroda. Bog ve, če nimajo nekateri namen, da take slabiče v naših vrstah ustvarjajo.

Zdrav narod mora na dogodke imeti zdrave poglede. Vsak pojav mora kritično ogledati od obeh strani. Merodajna mora biti samo lastna sodba in ne potvorbene sodbe drugih. Jugoslovani smo narod vojakov, ljudje železne vztrajnosti in neizmerne udanosti državi in narodu. Zato mora veljati za nas samo eno geslo: *«Zaupajmo v svojo lastno moč. Kar pride, bomo okrenili tako, da bo koristilo naši veliki bodočnosti»*.

Minimalne mezde

Banova uredba o določitvi minimalnih mezd je bila uveljavljena z dnem 1. avgusta 1937 in je začela Delavska zbornica sporazumno s prizadetimi organizacijami akcijo za spremembo obstoječe uredbe z ozirom na spremenjene draginjske in gospodarske prilike v banovini, kakor tudi z ozirom na dejstvo, da je dosedanja uredba sploh izvzela osebe v gostinskih obratih in tudi ni predpisala minimalnih mezd za kvalificirane delavce in privatne nameščence.

Pri predpisu minimalnih mezd je ban vezan na ministrsko uredbu, ki omogoča predpis minimalnih mezd le v okviru Din 1.80 do Din 3.— za nad 18 let stare delavce. Poleg tega mora zaslišati predstavnike delodajalskih in delavskih zbornic in če se ne najde soglasnost, sam odločiti o višini minimalnih mezd. Leta 1937. so stali delodajalci na stališču enotne minimalne mezde din 2.—, utemeljujoč to s konkurenco ostalih banovin, delavstvo pa je z ozirom na draginjske prilike pri nas zahtevalo minimalno mezdo din 3.— na uro.

Glede sedaj veljavne banove uredbe so strokovne organizacije soglasne v sledeči kritiki:

Sedanja oblika minimalnih mezd je za delavstvo neugodna, ker hočejo delodajalci te minimalne mezde istovetiti z realnimi mezdami.

Uredba je pomanjkljiva, ker ne predvideva aktivne kontrole po oblasteh samih nad izvajanjem določb uredbe, dalje je pomanjkljiva, ker niso predpisane minimalne mezde za osebe v gostinskih obratih, kvalificirano osebe in privatne nameščence.

Z ozirom na dejstvo, da se mora banova naredba gibati le v okviru, določenem z ministrsko uredbu, je stališče Delavske zbornice glede sprememb banove naredbe sledeče:

1.) Predpiše naj se enotna minimalna mezda din 3.— na uro za delavce nad 18 let in din 2.50 za delavce pod 18 let, ne oziroma se na kraj zaposlitve in vrsto obrata.

2.) Uvede naj se aktivna kontrola nad izvajanjem uredbe s postavitvijo posebnih nadzornih organov pri sreskih načelstvih in mestnih poglavar-

Nova pota

Demokratske svoboščine morajo zopet dvigniti zavest kolektivne odgovornosti za usodo naroda in države

Tekom pogajanj za sporazum med Srbi in Hrvati je bilo ponovno povdareno, da je v zmoti oni, ki misli, da se razgovori sučejo predvsem okrog vprašanja, kdo in kako bo zastopan v vladi. Najvažnejše je, da se s sporazumom doseže soglasje, kako bo v bodoče država urejena in kako se naj odpravijo vsi spori, ki motijo bratsko sožitje med Srbi, Hrvati in Slovenci. Brez pridržkov je bila tekom pogajanj osvojena tudi zahteva, da se s sporazumom uveljavijo v vsem našem javnem življenju demokratska načela. Vsaka politična skupina v državi, ki ima koren v narodu, naj ima možnost, da se konstruktivno uveljavlja in naj je potem trenutno zastopana v vladi ali ne.

Z doseženim sporazumom so bila ta osnovna načela slovesno potrjena in gotovo danes ni nikogar, ki ne bi z zadoščenjem pozdravil nova pota, po katerih naj se odslej izživljajo politična, kulturna, socialna in gospodarska stremjenja v državi. Še prav posebno smo lahko zadovoljni, da so odslej pri vodstvu državnih poslov udeleženi tudi Hrvatje, brez katerih enotne in močne Jugoslavije ne more biti.

Se vedno pa najdemo nekaternike, ki se ne morejo otresti starih političnih navad in tako natihome še vedno goje nade, da je navzlic sporazumu ostalo še vse pri starem. Po mišljenju nekaternikov so se vladajoče sile sicer nekoliko izmenjale, metode vladanja se pa v bistvu le ne bodo spremenile. Posebno tam ne, kjer je ostala še nedotaknjena stara krajevna oblast, oprta na stare politične organizacije. Nekaterniki so nadalje mišljenja, da so plemenita načela doseženega sporazuma le blagodoneč besedni okras, ki pa praktično ne bo uveljavljen, niti tam ne, kjer je bil v minulih prilikah prav resno mišljen. Kajti tudi za tiste kraje, kjer je bil resno mišljen, je sedaj vsebina tega okrasa mnogo manj zanimiva, ker ima tisti, ki je okras sporazuma postavljali, vso politično moč izključno v svojih rokah. Stari strankarji namreč mislijo, da bodo tudi tisti, ki so dosedaj tako verno hodili za demokracijo kot zvezdo vodnico, odslej natanko tako gospodarili kot stari oblastneži, ki so bili v opoziciji tudi vedno demokratski.

Prav nobenega povoda nimamo, da bi delili mišljenje z nekaterniki. Tekom sporazumevanja in tudi po doseženem sporazumu se je ponovno iz najodličnejših mest povdajalo, da prihaja v državo nova doba demokratskih svoboščin, da je konec izjemnih političnih razmer, da bo vsakdo in povsod v polnem obsegu lahko uveljavljal svoje državljanske pravice, da ne bodo postavljene nikjer meje javnemu udejstvovanju, da bodo popravljene vse krivice, ki so se zgodile v strankarsko zaslepljenih letih, da bomo skratka zaživeli zopet normalno življenje v državi. V te izjave verujemo! Nekaterniki, ki nočejo videti nove dobe, so le ostanek stare miselnosti, katere bo slej ali prej konec. Verujemo, da so oni, ki so sporazum podpisali, mislili resno, ker bi drugače tekom pogajanj za sporazum ne zahtevali tako vztrajno, da postane pojem demokracije zagotovljen v važnih in dalekosežnih uredbah, ki so izšle z imenovanjem nove vlade. Do tiste zloglasne oblasti, ki jo imajo pokvarjeni nekaterniki pred očmi, bi n. pr. Hrvatje že zdavnaj in lažje prišli, če bi pristali na stare politične metode in če bi videli v doseženem sporazumu le trenutno zadovoljstvo oblasti željnih skupin.

Težak zunanje-politični položaj bo v interesu države nekoliko spremenil pota, po katerih naj bi se prišlo do demokratizacije našega javnega življenja. Nekaterniki naj pa zato nikar ne mislijo, da je vsled teh izjemnih okoliščin zavrnjeno tudi osnovno načelo sporazuma. Kajti baš težak zunanje-politični položaj nam naravnost ukazuje, da v vseh notranje-političnih ukrepih kar najbolj povdarimo povezanost vsega naroda. Takoj in radikalno moramo odstraniti vse, kar je doslej razdvajalo narod. Prav posebno mora biti izbrisana sleherna sled partizanskega absolutizma. Demokratske svoboščine morajo zopet dvigniti zavest kolektivne odgovornosti za usodo naroda in države. Vse narodove sile se morajo združiti, da v polni složnosti in tudi proti volji nekaternikov, ki so nepoboljšljivi zastopniki starih partizanskih navad in ki ne vidijo nove dobe, ki je — že tu!

stvih in pritegne h kontroli varnostne organe, kakor tudi OUZD.

3.) Za privatne nameščence in za kvalificirano osebo v gostinskih obratih naj se predpiše minimalna mezda din 4.50. Za nekvalificirano osebo v gostinskih obratih veljaj splošna minimalna mezda.

4.) Na anketi pri banski upravi naj se sklone istočasno predložiti Ministrstvu socialne politike zahtevo, da naj se z ozirom na spremenjene gospodar-

ske prilike posluži pooblastila iz t. 3 čl. 1. ministrske uredbe in predpiše obvezno osnovno mezdo din 3.— na uro.

Kot skrajnost za slučaj, da z gornjimi zahtevami ne bi prodrli, naj bi se pristalo na dve vrsti minimalnih mezd v banovini, in sicer:

Sedanja I. in II. grupa naj tvorita I. grupo z mezdo din 3.—, sedanja III. grupa in izjeme iz čl. 3 naj tvorijo II. grupo z mezdo din 2.75.

Velik uspeh

Delavstvu Kranjske industrijske družbe so se zboljšale mezde za tri in pol milijona dinarjev

Tudi KID je po vzgledu ostalih velikih industrij v Sloveniji na zahtevo strokovnih organizacij zvišala svojemu delavstvu mezde. Dolgo so tekla pogajanja predno je prišlo do uspešnega zaključka. Dne 2. julija t. l. so delavske organizacije predložile podjetju KID svoje zahteve za spremembo kolektivne pogodbe in tarifne lestvice. Svoje zahteve so utemeljevali z novo nastalimi okolščinami pri delu in znatnim porastom cen življenjskih potrebščin. Razgovori so se vršili pretrgoma in je 31. avgusta t. l. prišlo do pozitivnega uspeha, s katerim je delavstvo doseglo delno svoje zahteve, s katerim se bo temu delavstvu malo odpomoglo. Po novem bo imelo delavstvo KID na Jesenicah in Javorniku sledeče mezde:

skupina VIII. din 70.40	skupina IV. din 50.40
" VII. " 62.40	" III. " 47.20
" VI. " 56.—	" II. " 44.80
" V. " 52.80	" I. " 42.40

Ženske prejemajo sledečo mezdo:

skupina II. din 32.— skupina I. din 29.60

Mladolletni pa:

skupina II. din 23.20 skupina I. din 20.80

To je dnevna mezda za osemurni delavnik. Oseba usposobljenostna doklada se je zvišala od sedanjih 15% na 30%, dosedanje povprečje pa je bilo zajamčeno z 8%, sedaj pa se je to povišalo na 15%.

Delavstvo je imelo v smislu sporazuma od 31. decembra 1931 sedem praznikov v letu. Sedaj se je to število zvišalo za dva. Vsi prazniki se plačujejo z zakonitim 50% pribitkom, odslej naprej pa se bo svetil večer od 22. ure dalje, 25. december, Velikonočna nedelja, Binkoštna nedelja plačeval s 100% pribitkom.

Tudi plačani delavski dopusti so se zvišali in bodo sledeči:

po 1 letu zaposlitve	1 dan plačanega dopusta
" 3 letih " 2 dni " "	" "
" 5 " " 3 " " "	" "
" 10 " " 6 " " "	" "
" 15 " " 9 " " "	" "
" 20 " " 10 " " "	" "
" 25 " " 12 " " "	" "

Poleg tega so se spremenile tudi nekatere druge obratne določbe za posamezne oddelke ki so vse v prilog delavstva. Tudi glede skupin se je zadeva uredila. V splošnem pa so se pri tem sporazumu uredila še nekatera druga pereča vprašanja, ki so manjšega značaja, toda v gotovih primerih vendar pomembna za delavstvo. Vse pridobitve, ki jih je delavstvo pridobilo s tem novim sporazumom, znašajo okoli 3.500.000 din letno.

Vso akcijo tega gibanja so vodile strokovne organizacije, na čelu pa je bila Narodna strokovna zveza. Ugotovimo lahko, da je Narodna strokovna zveza od podpisa zadnje kolektivne pogodbe z dne 24. februarja 1937 storila mnogo koristnega za delavstvo in izvedla precej akcij, od katerih je imelo vse delavstvo velike koristi.

Mezdno gibanje, za katerega je dala iniciativo Narodna strokovna zveza, je končno uspelo in so se delovni pogoji pri KID precej izboljšali, za kar se ima delavstvo zahvaliti tudi vodstvu obrata, ki je pravilno razumelo delavske težnje in potrebe.

Prve pokojnine

Kaj morajo vedeti zavarovanci Okrožnega urada za zavarovanje delavstva

Z uredbo ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje št. 21.031 z dne 17. marca 1937 je bilo določeno, da se mora zavarovanje za onemoglost, starost in smrt uveljaviti s 1. septembrom 1937.

Od dne 1. septembra 1937 je Okrožni urad za zavarovanje delavcev začel predpisovati prispevke za onemoglost, starost in smrt in od tega dne so začele teči tudi pravice zavarovancem in njihovim svojcem po določenih zakonah o zavarovanju delavcev in uredbi o tem zavarovanju.

Dve leti je torej preteklo, ko se zavarovanje za onemoglost, starost in smrt že izvaja.

Od tedaj so zavarovanci, ki so bili ves čas nepretrgoma zavarovani, pridobili zase in za svojo družino že sledeče pravice:

Dne 17. avgusta 1938 je preteklo 50 tednov zavarovanja in od tega dne se že vračunava čas vojne službe in boleznih v prispevne tedne, in sicer z onim mezdnim razredom, v katerega je bil zavarovane uvrščen pred nastopom vojaške službe in pred obolevstvom, in sicer največ na osnovi četrtine največje zavarovane mezde.

Dne 2. avgusta 1939 je preteklo 100 tednov in od tega dne lahko oni zavarovanci prostovoljno nadaljujejo zavarovanje, za katere je iz kakršnihkoli razlogov prenehala zavarovalna obveznost.

Z 2. avgustom 1939 so pridobljene pravice za rente in podpore za primer smrti, če nimajo pravice iz nezgodnega zavarovanja, in sicer:

1. Do pogrebnine, če nimajo do nje pravice iz bolezenskega zavarovanja. Pogrebina znaša za zavarovance 30-kratno zadnjo zavarovano mezdo. Za onega, ki dobiva nezgodno rento pa bi smrt ne bila posledica nezgode, pa znaša pogrebina 30% njegove rente.

2. Do rente za otroka in to za vsakega zakonskega ali nezakonskega, ali pred onemoglostjo zakonito usvojene- ga otroka. Otroške rente znašajo četrtino zavarovanceve pravice do rente in tečejo, dokler otrok ne izpolni 16. leta starosti. Po dopolnitvi 16. leta otrokom ni več mogoče podaljšati rent.

3. Podpore vdovi, in sicer rento za tri leta, ki znaša četrti možev pravi- ce do rente. S ponovno omočitvijo renta preneha. Vdovec, ki sam nima

Razgled po svetu

Socialno - gospodarski:

Gospodinske pomočnice

Gospodinske pomočnice v Bolgariji ne smejo biti mlajše od 14 let. Pravico do zaposlitve pa dobe, ko se prijavijo in dobe službeno knjižico; izgube pa to pravico takoj, ko se jim odvzame knjižica, in sicer če izvrše tatvino ali kak drug naveden prestopnik in če kršijo pravilnik.

Kršenje kolekt. pogodbe

Socialni minister Češke je sporočil, da se mora strogo paziti, da se točno izvajajo kolektivne pogodbe. Posebno pa, da se pravilno in točno izvaja tarifni del kolektivne pogodbe. Vse individualne pogodbe, ki predpisujejo nižjo mezdo, kot kolektivne pogodbe, so neveljavne.

Letovanje vajencev

Narodna strokovna centrala v Pragi je poslala 100 mladolletnih delavcev in vajencev na letovanje v češki Sternberk. To letovanje je popolnoma brezplačno.

Tujci v Romuniji

Skupina tujih podjetnikov v Rumuniji se je obrnila na rumunsko trgovinsko ministrstvo s prošnjo, da se njihov položaj uzakoni z novo delovno zakonodajo. Kot odgovor na to prošnjo je ministrstvo izdalo naredbu, po kateri smejo in morejo ti podjetniki še nadalje izpolnjevati svoje pogodbe glede dobav, vendar pa bo že v najkrajšem času izdan glede njihovega položaja specialen zakon. Dovoljenja za industrijsko produkcijo se bodo izdajala le individualno in brez pravice do prenašanja polnomočja na drugo osebo.

Elektrika v kmetijstvu

Kljub temu, da v Nemčiji sodelujejo v kmetijski proizvodnji poleg dijakov, vojakov in članov tako imenovane delovne službe še mnogoštevilni delavci tujih narodnosti, primanjkuje v nemškem poljedelstvu še vedno nad 800.000 delavcev. Ta primanjkljaj skuša sedaj nemška vlada nadoknaditi s pomnožitvijo poljedelskih strojev, v prvi vrsti pa z elektrifikacijo kmetijstva. Po zadnji statistiki je danes v Nemčiji v 10.550 krajih 187.912 elektrificiranih gospodarstev, to se pravi, da odpade povprečno na vsako nemško kmečko občino 17,8% elektrificiranih gospodarstev.

Življenje učil

V Bochumu se je vršil pretekli dne poseben mednarodni tečaj za kirurge, ki so se ga udeleževali sloviti kirurgi iz 8 velikih držav. Večina primerov, ki so jih kirurgi obravnavali, spada v področje nesreč v rudnikih in v obratih težke industrije. V 27 predavanjih in z njimi združenih demonstracijah je bilo iznešenih šeststo novih izkušenj o uspešnem zdravljenju telesnih poškodb vsled nesrečnih slučajev, ki so pač najštevilnejši ravno v industrijskih krajih.

pravice do večje rente, ima samo takrat pravico do te rente, ako ne more zaslužiti niti tretjine onega, kar zasluži zdrave osebe iste vrste in podobne izobrazbe v istem kraju in če ga je umrla žena vzdrževala.

Vse otroške in vdovske rente ne morejo presegati zneska, do katerega bi imel pravico umrli zavarovane sam.

4. Do podpore za roditelja ali deda in babico, če so onemogli in ne uživajo večje pomoči in če je zavarovane zanje skrbel, in sicer največ za 3 leta po smrti zavarovance in če z otroškimi in vdovsko rento ni izčrpan naj-

Politični:

Vojni požar

Kakor je bilo pričakovati, je vojna morala zaključiti nevzdržno stanje, ki je zajelo Evropo v zadnjih tednih. Nemčija je zasedla Gdansk in istočasno so na vsej nemško-poljski meji zagrmeli topovi. Zadnji miroljubni poskusi s strani demokratičnih velesil so ostali brezuspešni. Vojnemu konfliktu med Nemci in Poljaki je sledila vojna napoved Anglije in Francije Nemčiji, naslednji dan se jima je pridružila še Avstralija. V ostalih državah vlada zaskrbljenost, da bo do zob oborožena nevtiralnost, katerega pa grozi, da bo v pospešenem razvoju dogodkov vsak čas izročila nabito orožje svoji funkciji. Naša država motri svetovna dogajanja z velikim zanimanjem.

Vlada je izdala na narod ponoven proglas, naj ohrani mirno kri in razsodnost, vendar pa smo napram svetu poudarili svoje nevtiralno stališče z naglasom, da bomo svojo nevtiralnost v vsakem pogledu varovali s trdo pestjo in da bomo enako tudi zaščitili svoje gospodarske, nacionalne, teritorialne in ostale interese. Nemške vojne sile so dosegle na Poljskem, kakor je bilo tudi za prve trenutke pričakovati, nekaj značajnih uspehov, čeprav večjih bitk niti ni bilo. Letalstvo obeh vojnih sil bombardira mesta in vasi, nemške čete pa so po strateško utemeljenem umiku poljskih čet zasedle večje predele poljskega ozemlja, na katerem ležijo znana mesta Čenstohova, Krakov, Kielce, Katowice in druga. Poljaki so previdno skrečili ogromni obseg svoje fronte na minimum in pričakujejo odločilnega spopada s sovražnikom na izvršnih utrdbah pred Varšavo.

Nemška vojna sreča na zahodni fronti je odpovedala in je že v bližnjih dneh pričakovati usodnih velikih spopadov ob Renu. Anglija je poslegla v vojni razplet s prenosom desetih motoriziranih divizij na francosko fronto, v prihodnjih dneh pa bo dostavila še enako število svojega vojaštva za oporo francoski vojski.

Angleško-francoski generalni štab je izdelal širokopotezni in izvrstno preračunani ter vsestransko pripravljeni vojni načrt, ki se bo že prihodnje dni pričel praktično uveljavljati na raznih točkah evropskega kontinenta, kakor tudi na morju. Sredozemsko morje se preliva danes pod izrazitim gospodarstvom angleško-francoske morske oborožene sile. Iz raznih pomembnih ukrepov vojnega vodstva zahodnih velesil pa se da razbrati, da bo igral Balkan tudi v tej novi vojni, ki grozi postati res svetovna, zelo važna, ne morda ne celo odločilno vlogo.

višji po zakonu določen znesek. Če pa ni roditeljev ali deda in babice, se sme ta podpora podeliti največ za tri leta vnučadi ali bratom in sestram pod 16. letom, če je zanje pretežno skrbel umrli zavarovaneec. Do vseh teh dajatev imajo pravico zavarovanci in njihovi svojci, če so bili nepretrgoma zavarovani od 1. septembra 1937, ostali pa z onim dnem, ko so ali bodo izpolnili 50 tednov, oziroma 100 tednov zavarovanja.

Okrožni urad opozarja članstvo na te pravice, da ne bi zamudili prijave, ker pravice zastarajo po enem letu od nastopa zavarovanega slučaja.

TEKOM TEDNA

§ 221 o. z.

Za slučaj vršenja vojaških vaj določa § 221 obrtnega zakona to-le: «Ako je službojemnik zbog vršenja vojaške vaje sprečen opravljati svojo službo, njegovo službeno razmerje ne preneha in obdrži pravico do svojih denarnih prejemkov tekom štirih tednov, če je njegovo službeno razmerje trajalo neprekinjeno najmanj eno leto dni, ako tekom tega časa ne prejema od države odgovarjajoče naknade. Te pravice nima, če je pozvan na vršenje svoje vojaške dolžnosti v stalnem kadru.» Važno si je torej zapomniti, da določa obrtni zakon, da dobi delavec in nameščeneec za slučaj vojaških vaj plačo štiri tedne, če je služil pri istem gospodarju vsaj eno leto dni. Lahko pa delodajalec od meze, oziroma plače odbije denarne prejemke, katere bi delavec, oziroma nameščeneec prejel od države. Tekom štirih tednov se tudi ne more odpovedati nikomur službe. Določila § 221 o. z. so prisilnega značaja in se tem pravici, oziroma dolžnostim nihče ne more odpovedati. Zato se mora § 221 o. z. v polnem obsegu izvajati.

= Rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. je proslavila vsa Jugoslavija kljub omejitvam nad vse prisrčno in svečano.

= Glede bodočega obsega nove banovine Hrvatske piše glavno glasilo dr. Mačka, da še ni ničesar definitivnega odločenega, trdi pa, da današnje meje niso dokončne in da predstavljajo šele minimum osnovnih hrvatskih narodnih zahtev. Pričakujejo se v zvezi s tem še večje teritorialne spremembe v notranjih naših državah.

= V znamenju sklenjenega sporazuma se vršijo na vsem Hrvatskem veliki javni shodi, predvsem v mestih in podeželskih trgih.

= Iz pisanja bolgarskih vodilnih listov je razvidno, da ves bolgarski narod iskreno želi roko v roki z Jugoslavijo ohraniti v današnjih napetih mednarodnih razmerah popolno nevtralnost, dokler se bo z interesom za državne in narodne interese to le dalo.

= Velike osebne spremembe so bile izvršene pri preureditvi nove banovine Hrvatske.

= Novi minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Budisavljević je sprejel člane predsedstva Jugorasa, katerim je na njihove zahteve obljubil, da bo ustregel, kolikor bo le mogel. Drugega zagotovila jim ni dal.

= Zemeljske ostanke pokojnega Svetozarja Pribičevića nameravajo v kratkem prepeljati njegovi politični in osebni prijatelji v Zagreb.

= Tuji državljani, ki so zaposleni v naši državi, po najnovejšem tolmačenju ministrstva za socialno politiko nimajo pravice do poslovnih knjižic.

= Jugoslovanski vojni invalidi iz bivših vojn nameravajo prirediti svoj letošnji kongres v Zagrebu v dneh od 6. do 10. oktobra. Na kongresu bo sodelovalo 212 delegatov, ki bodo zastopali 88.000 organiziranih invalidov.

= Delavnost raste. V Beogradu je bilo ustanovljeno novo podjetje «Bor-mil d. d.», ki bo odpiralo nove rudnike vseh vrst. Temeljna glavica znaša dva milijona dinarjev.

= Zlato iz naše zemlje. Kakor smo že kratko poročali, je ponovno pričel obratovati zlatonosni rudnik v Bakovičih pri Fojnici v Bosni. Pri predelovanju pirita, katerega zaloge cenijo

na okrog 80.000 ton, upajo angleški podjetniki pridobiti najmanj 1200 kg čistega zlata.

= Vsi tuji turisti so nujno zapustili Dalmacijo zaradi vojnih dogodkov v Evropi.

= Zaradi valutnih sprememb, predvsem zaradi angleškega funta, se je podražil bencin v naši državi.

= V Splitu je bila otvorena nova poštna palača, ki je veljala nad 10 milijonov dinarjev. Ljubljanska glavna pošta svoje skromne, davno predvojne oblike kljub vsem obljubam še do danes ni spremenila.

= Važno plenarno sejo, ki jo je sklicala za pretekle dni Centrala jugoslovanskih industrijskih korporacij, je sklicateljica odložila zaradi notranjih in zunanjih važnih dogodkov na nedoločen čas.

= V rudniku Trepči so delavci dosegli znaten uspeh in je podjetje pričelo redno obratovati, to pa predvsem iz zunanjih in naših notranjih državnoobrambnih vzrokov.

= Žide odklanjajo povsod. Iz Trsta je prispel te dni v Split italijanski parnik «Gallileo», ki je hotel pri nas izkrcati okrog 280 židovskih emigrantov, pa mu naša oblastva tega niso dovolila.

= Naše tržišče z železom in drugimi kovinami beleži v zadnjem času silno povpraševanje po vseh kovinah in so se v zvezi s tem tudi občutno dvignile cene. Istočasno ni bilo nikjer zabeležiti materialnega izboljšanja delavcev.

= Beograjski velesejem je bil zaradi nastalih težkih razmer in mednarodnih dogodkov preložen na nedoločen čas. Ljubljanski velesejem traja nemoteno dalje.

= Glavna zveza srbskih kmetijskih združenj v Beogradu je imela pred dnevi svoj občni zbor, na katerem je bilo ugotovljeno, da šteje za 3063 združenj s skupnim združenim premoženjem 102.500.000 dinarjev.

= Na mariborskem tovornem kolo-dvoru se je nabralo zaradi omejitve mednarodnega železniškega prometa nad 250 vagonov lahko pokvarljivega blaga, v prvi vrsti sadja.

= Zaradi pomanjkanja naročil je znana tovarna železniških vagonov v Brodu ob Savi odpustila v začetku tega meseca 400 delavcev, nadaljnjih 400 delavcev pa bo odpuščenih prihodnje dni.

= Škandal s sladkorjem zavzema v naši državi vedno širše oblike. Ko smo bili po krivdi nekaterih židovskih tovarnarjev primorani uvoziti velike množine sladkorja iz inozemstva, smo doživeli še to, da je med uvoženim sladkor pomešana moka, in sicer v izmeri 5%. Tako morajo plačevati naši ljudje med sladkor pomešano moko po 15 dinarjev kilogram, razen tega pa se jim še neogibno kvari vse sadje in marmelada, ki so jo pripravili s tem sladkorjem.

= Znano veleindustrijsko podjetje «Jugočelik d. d.» v Bosni, ki združuje v obratovanju železarno, peči, topilnice in premogovnike v Zenici, Varešu in Ljubiji v Bosni, je sklenilo v Nemčiji novo posojilo v znesku 500 milijonov dinarjev za razširjenje in povečanje dosedanjih ter zgraditev novih industrijskih naprav. Predvsem gre pri novih napravah za pridobivanje kokska iz domačega premoga in za pridobivanje bencina iz škrljevecev. Omenjeni kredit bo podjetje izrabilo v petih letih in ga bo vrnilo po večini v obliki svojih izdelkov.

= Pogajanja za zvišanje delavskih mezd, ki so se vodila na Belišču med zastopniki delavstva in predstavniki tvrdke Gutmann, so bila znova prekinjena.

Revizija zakona

Predlogi državnih oblasti, delavcev in delodajalcev glede spremembe obrtnega zakona

Sedanji obrtni zakon je stopil v veljavo 9. marca 1932 in je tekom preteklih sedem let pretrpel dosti korektur, delno tudi na škodo delavstva. Iz njega so bila izločena cela poglavja (o poslovnih knjižicah itd.); vsled nejasnosti posameznih odredb in njih kontradikcije z odredbami starejših socialno-zaščitnih zakonov je bilo izdanih že nešteto dopolnil in pojasnil tako, da se danes v obrtnem zakonu le malokdo spozna. Zlasti od strani delodajalcev je bil izvajanje pritisk na ministrstvo trgovine, da naj se izda nov obrtni zakon, pa tudi posamezne državne oblasti so vsled nejasnosti zahtevale spremembo in je dobil tako minister trgovine pooblastilo v finančnem zakonu, da sme preurediti sedaj veljavni obrtni zakon.

Nov načrt novele je bil izdela leta 1938. in razposlan delodajalskim zbornicam, medtem ko ga Delavske zbornice vkljub opetovanim urgencam niso mogle dobiti. Od Centralnega tajništva delavskih zbornic so sedaj prejele Delavske zbornice «Pripombe in protipredloge k načrtu zakona o spremembi obrtnega zakona». Po pregledu obrtnega zakona, načrta sprememb in protipredlogov lahko ugotovimo:

1.) Nesporo je besedilo obrtnega zakona nejasno in omogoča različna tolmačenja, kar ima za posledico naraščanje sporov pri sodiščih.

2.) Gotove določbe (n. pr. § 32, ki govori o industriji) so v kontradikciji z zakonom o zaščiti delavcev in omogočajo izigravanje delavstva glede delovnega časa (podjetje se ustanovi na podlagi obrtne dovolilnice in se tekom časa razvije v industrijsko, obratuje pa še vedno, kakor da bi bilo obrtno).

3.) V § 47 in prehodnih odredbah direktno podpira šušmarstvo, mesto da bi ga pobijal.

4.) V gotovih poglavjih predvideva obveznost določb na vse delavstvo in nameščence, v drugih pa izvzema kategorijo za kategorijo. Predvideva dalje razne uredbe in pravilnike, ki do danes še niso bili izdani. Tudi glede kazenskih sankcij in nadziranja nad izvajanjem določb je pomanjkljiv in dopušča izigravanje.

K načrtu zakona o spremembi obrtnega zakona so dali svoje protipredloge v prvi vrsti državne oblasti in delodajalci. Od delavskih organizacij so dali protipredloge Savez grafičnih radnikov, Savez trgovačke omladine in Radniški strokovni savez iz Zagreba. Predloge so dale tudi posamezne delodajalske organizacije.

Želje interesentov glede spremembe obrtnega zakona so sledeče:

a) **državnih oblasti:** Da se izvzame iz določb obrtnega zakona vse delavstvo, zaposleno v državnih podjetjih in delih, ki jih izvaja država v lastni režiiji. Izvzamejo naj se n. pr. državne tiskarne, Prizad, monopolska podjetja, rudniki, vse banke in denarni zavodi, ki so snovani s posebnimi zakoni itd. Tendence gre za tem, da naj bo vse ono osebje, ki prejema plačo iz državnih ustanov, izvzeto iz določb obrtnega zakona.

b) **Delodajalcev:** Med njimi sta dve struji: mali hočejo razširitev dosedanjih pravic glede izvrševanja obratovanja, veliki hočejo monopol za sebe in točno omejitev pravic malih podjetij, zlasti obrti. Glede delovnega prava predlagajo poslabšanje glede odgovornih rokov (pri dnevni mezdi odpoved na 24 ur, pri tedenski na 7 dni in pri mesečni na 14 dni), dalje podaljšanje poskusne dobe na dva meseca.

Načrt spremembe obrtnega zakona sploh ne predvideva nikake spremembe določb §§ 219, 220, 221 in ostalih, ki govore o delavskih pravicah in vsled tega najbrže v objavljenih protipredlogih niso vsebovane zahteve, ki so jih že opetovano stavili delodajalci za poslabšanje delovnega prava.

c) **Delavskih organizacij:** Preje navedeni trije savezi so stavili predloge, ki se tičejo njih stroke, le Radniški strokovni savez zahteva izboljšanje delovnega prava.

Delavske zbornice doslej niso stavile predloga, ker načrta sploh niso sprejele. Sedaj bo s strani vseh delavskih zbornic izdela enoten načrt za spremembo obrtnega zakona ter stoji tozadevno ljubljanska zbornica na sledečem stališču:

1.) Obrtni zakon naj se popravi in dopolni le v onih točkah, kjer gre za očitne pogoške in kontradikcije.

2.) S popravami naj se ne dela nobenih materialnih sprememb, ker je obrtni zakon kompromis med številnimi interesi, ki se ga ne sme skrivaj in brez sodelovanja prizadetih spreminjati.

3.) Najodločneje odklanjamo vsake materialne spremembe na škodo delovnega prava in stojimo na stališču, da se mora delovno pravo izločiti enkrat kasneje iz obrtnega zakona ter urediti enotno v posebnem zakonu o delovnem pravu, ki naj ga izda Ministrstvo za socialno politiko.

4.) Obrtni zakon naj velja obvezno za vse delavce in nameščence v privatnih in državnih podjetjih, ker je dolžnost državnega delodajalca, da daje dober zgled glede izvajanja zakonodaje. Kjer obstojajo za delavstvo v državnih podjetjih posebni pravilniki, morajo ti vsebovati najmanj vse določbe delovnega prava, ki velja za privatne delavce.

5.) Kjer dopolnjuje obrtni zakon ostalo socialno zakonodajo, naj se stilizira tako, da bo že obstoječo pravico starih zakonov izboljševal, ne pa omejeval.

6.) Glede vprašanja dopustov za delavce naj se pokrene posebna akcija in zahteva obvezno uvedbo dopusta za vse delavce, ki so nad eno leto neprekinjeno ali s prekinitvami zaposleni v istem podjetju.

7.) Če pa se ugotovi, da vztrajajo delodajalci na materialnih spremembah delovnega prava, bodo tudi delavske zbornice zahtevale izdatno izboljšanje obstoječih predpisov.

Tekom tega meseca se vrši v Ljubljani anketa o predlogih za spremembo obrtnega zakona. Ankete se udeležijo tudi zastopniki delavstva. O zaključkih ankete bomo poročali.

Priporočila se

Daj-Dam

Za šolo

Čevlji, perilo, nogavice, aktovke, šolske mape, šolske zvezke, črnilo, peresnike, svinčnike i. t. d.

Anton Krisper Mestni trg šte. 26

Iz naših delavskih krajev

Medvode

Podružnica v Medvodah sporoča vsem podružnicam in tovarišem NSZ, da se predvidena prireditve podružnice preloži na kasnejši čas.

Vse podružnice in tovariše pa prosimo, da že sedaj malo poagitirajo, da se bo naše prireditve, ki se bo vršila najbrže v mesecu oktobru, udeležilo članstvo v največjem številu.

Jesenice

Delavstvo KID ima sedaj nove delovne pogoje, s katerimi se je gmojni položaj delavstva precej izboljšal. Iz tega je razvidno, da se delavske razmere počasi boljajo in da so tu baš strokovne organizacije one, ki morajo neprenehoma delati na to, da bodo enkrat delovne razmere vsaj deloma odgovarjale delavskim potrebam.

Ko so jeseniški kovinarji dobili leta 1937. novo kolektivno pogodbo, so bila mnenja deljena. Tedaj se je govorilo, da so delavske razmere slabše, kot so bile pred podpisom kolektivne pogodbe. Toda pokazalo se je, da je bilo naše stališče pravilno in da se niso delavske razmere tako poslabšale, kot so nekateri govorili, ter da je veliko boljše imeti kolektivno pogodbo, kot pa biti prepuščen absolutni volji podjetja. Članstvo Narodne strokovne zveze in tudi nekateri drugi simpatizerji in oni, ki so pravilno gledali položaj, niso klonili in so še zmeraj ostali na straži v obrambo delavskih pravic. Narodna strokovna zveza pa je pričela jačati svoje vrste in je med tem časom tako narastla, da je danes najmočnejša organizacija kovinarjev na Jesenicah in menda sploh v Sloveniji. Moč NSZ se je kmalu pokazala tudi na zunaj, kajti zahteve in prošnje so se opirale res na zahtevo delavstva in podjetje jih nikakor ni moglo odklanjati.

Že 1. januarja 1938 je stopila v veljavo posebna kolektivna pogodba za delavstvo KID, s katero je bil ustanovljen posebni pokojninski sklad za delavstvo KID. Ko so zastopniki NSZ prvič predlagali ustanovitev pokojninskega sklada, podjetje predloga ni odklonilo, opazili pa smo, da so odklanjali predlog nekateri delavski zastopniki. Naša organizacija se na te pomsleke ni ozirala in danes uživajo v pokojninski plod našega dela, t. j. posebno doklado. Ugotoviti je treba, da ima sklad prav dobro finančno podlago, saj je izkazoval koncem prvega leta že 1.645.566,87 din, kar je prav gotovo zadovoljiv uspeh. Posebno omembe vredno je dejstvo, da je k temu delavstvo prav malo prispevalo, in sicer v vsem letu le din 312.738,44, dočim je podjetje prispevalo din 805.661,98. Poleg tega je podjetje izročilo tudi vso ukinjeno stanovanjsko doklado, ki je znašala za leto 1937. din 457.380.—. Iz vsega tega je razvidno, da bo delavstvo imelo velike koristi od pokojninskega sklada. Vsem nasprotnikom je to jasen dokaz, da je bilo to velekorisno in potrebno delo.

Dne 12. novembra 1937 je naša organizacija sporazumno z ostalimi organizacijami predložila KID predlog za enkratni prispevek vsemu delavstvu. Delavstvo je res prejelo dvodnevno mezdo in za vsakega otroka po din 30.—. Poleg tega se je razdelilo še 110.000 dinarjev med delavstvo, ki je bilo prizadeto pri gradnji novega plavža. Dne 19. aprila 1938 pa je stopil v veljavo prvi dodatek h kolektivni pogodbi z dne 24. februarja 1937. S tem se je gmojni položaj delavstva znatno izboljšal.

Ker so se življenjski pogoji ponovno znatno poslabšali, so na našo pobudo organizacije ponovno predložile podjetju zahtevo po draginskih dokladah, kakor tudi prošnjo za cenejšo dobavo kuriva. Vloga je bila vložena 24. avgusta 1938. Prav tedaj pa je podjetje prihajalo v težak položaj vsled krize, tako da se je nadaljevalo z redukcijami delavstva. To je bil tudi glavni vzrok, da organizacije v smislu predloga niso uspele, temveč je bila sklenjena pogodba, po kateri se je izplačalo enkratni mesečni prispevek vsemu delavstvu v višini štiridnevne skupinske mezde.

Podružnici NSZ na Jesenicah in Javorniku sta 14. marca 1939 vložili samostojen predlog podjetju za posebno dotacijo, ki naj bi jo dalo podjetje za gradnjo nove bolnice krajevske bratovske skladnice na Jesenicah. Dne 27. marca je bila v tem smislu podpisana posebna pogodba, s katero se je podjetje zavezalo, da bo v mesečnih prispevkih po din 200.000.— izplačalo za gradnjo nove bolnice din 2.000.000.—. Vse to so velike pridobitve za delavstvo in katere bi se delavstvo samo brez strokovnih organizacij, posebno pa brez Narodne strokovne, težko priborilo in gre res glavna zasluga agilnemu vodstvu obeh podružnic, da se delavske razmere kovinarjev iz dneva v dan boljajo. Iz tega se vidi, da je naše stališče bilo popolnoma pravilno, ko smo leta 1937. podpisali kolektivno pogodbo ter po sklenitvi kolektivne pogodbe ponovno pričeli z živahnim delom, ki je prineslo vsemu delavstvu ogromne koristi. Dne 2. julija so organizacije ponovno predložile KID predlog za spremembo kolektivne pogodbe. Po večkratnih razgovorih je do spremembe kolektivne pogodbe prišlo in delavstvo je letno pridobilo tri in pol milijona dinarjev. Delavstvo lahko uvidi, kaj pomeni močna strokovna organizacija, kaj se lahko doseže s smotrnim, stvarnim in pozitivnim delom; to bodo menda uvideli tudi ostali delavci, ki stoje še ob strani organizacije in katere vabimo v organizacijo, da bo naše bodoče delo, ki s tem ni prenehalo, doseglo še večje uspehe v korist vsega delavstva.

Krajevna Bratovska skladnica na Jesenicah razglasa, da je meseca septembra sledeči vrstni red zdravniške službe ob nedeljah in praznikih, ki velja za vse družinske člane in zavarovane člane brez razlike na njih bivališče, in sicer: 3. septembra g. dr. Čeh Milan, 6. septembra g. dr. Hafner Jože, 8. septembra g. dr. Čeh Milan, 10. septembra g. dr. Hafner Jože, 17. septembra g. dr. Čeh Milan, 24. septembra g. dr. Keržan Bartol. Običajne ordinacije za družinske člane od 2. do 4. ure popoldne za čas, ko je g. dr. Keržan Bartol odsoten, t. j. od 26. avgusta do vštete 17. septembra t. l. odpadejo. V tem času bo g. dr. Keržana nadomestoval g. dr. Čeh Milan, in sicer vsak dan od 8. do 10. ure popoldne, in v zelo nujnih primerih od pol 5. do 6. ure popoldne.

Maribor

Zaupniški tečaj priredi podružnica NSZ v Mariboru za vse obratne in organizacijske zaupnike. Tečaj se bo vršil vsako nedeljo od 8. ure dalje. Tečaj prične v nedeljo 10. t. m. in vabimo vse zaupnike, da se ga polnoštevilno udeležijo.

Dramatični odsek podružnice NSZ v Mariboru prične z rednim delom v

drugi polovici septembra. Oni člani in članice, ki bi radi sodelovali v dramatičnem odseku, naj se javijo v tajništvo, kjer dobijo potrebne informacije.

Mali tamburaši bodo imeli prvo skupno vajo v sredo 13. t. m. in prosimo stariše, da jih sigurno pošljejo k prvi vaji. Začetek ob pol 17. uri v dosedanjih prostorih. Člani, ki imajo otroke z veseljem do glasbe, naj jih prijavijo k malim tamburašem. Glasbena šola NSZ sprejme v uk tudi violiniste in harmonikarje. Prijave sprejema tajništvo NSZ ob uradnih urah.

Uradne ure tajništva NSZ v Mariboru so od 1. septembra dalje v delavskih vsak dan od 9. do 12. ure in od 15. do 19. ure. Ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. ure. Po potrebi in naročilu je tajnik članom na razpolago tudi izven delovnih ur.

Jesensko-zimska predavanja. Tudi letos bo v jesensko-zimski sezoni priredila podružnica NSZ v Mariboru več poljudnih predavanj.

Poravnajte članarino. Podružnični blagajnik prosi vse člane, ki so s članarino na zaostanku, da isto čimprej poravnajo.

Na vprašanje - odgovor

Janez G. — Kamnik. Dobil bi službo v podjetju, kjer je bila sklenjena kolektivna pogodba. Ali veljajo tudi za me določila kolektivne pogodbe, če tudi nisem še delal v obratu, ko je bila pogodba sklenjena. — Kolektivna pogodba velja za ves obrat in tudi za delavce, ki so vstopili v službo šele po sklepu kolektivne pogodbe. Le za slučaj, da sklenete z delodajalcem boljše delovne pogoje, kot jih predvideva kolektivna pogodba, potem velja za Vas ugodnejša delovna pogodba.

Rudolf S. — Ljubljana. Zaposlen sem bil v trgovskem podjetju kot sluga. Raznašal sem pakete in pisma. Plačan sem bil mesečno. Sedaj mi je delodajalec odpovedal službo na 14 dni. Posebne službene pogodbe nisem imel. Ali je bil delodajalec upravičen odpovedati službo na tako kratek odpovedni rok? — Ker niste imeli nobene pogodbe, veljajo za Vas določila obrtnega zakona in Vam je delodajalec pravilno odpovedal.

Ali že veste?

— da so v Subotici odpustili iz mestne službe zdravnika dr. Mateja Rolsteina, ker je kljub predpisom izpolnjeval vse službene listine v madžarščini;

— da morata ležati v hrvatskih norišnicah po dva nevarna norca oziroma bolnika zaradi pomanjkanja prostora na eni postelji. V ljubljanski bolnišnici se to dogaja tudi težko bolnim in operiranim bolnikom, le z razliko, da ležijo na eni postelji tudi po trije bolniki. Kako je v naših norišnicah, v listih še nismo mogli brati;

— da je neko beograjsko podjetje za izdelovanje pohištva zaposljevalo v svojem obratu kar 92 vajencev, katerim ni dajalo predpisane oskrbe, niti nobene denarne nagrade in da je zaradi takega, vse obsodbe vrednega postopanja oblast morala oddati v bolnišnico nad 50 vajencev. Podjetje bi smelo imeti v svojem obratu največ 5 vajencev. Sedaj zahteva podjetje od vajencev podpis izjave, da so prostovoljno izstopili iz službe, nakar izterjava od staršev prizadetih vajencev odškodnino po 2000 dinarjev;

Vsaki osebi — družini nudi stalni zaslужek „MARA“ Maribor, Orožnova 6
Celje, Slomškov trg 1
Pletilnica — razpoložljiva nogavice in pletenine

Ugoden nakup manufakture pri

I. TRPIN - U

Oglejte si izložbe Blago in cene govorijo!

VSEM PODRUŽNICAM NARODNE STROKOVNE ZVEZE!

Izvrševalni odbor ponovno obvešča vse podružnične odbore ter Okrožne odbore in ostale tovariše, da se letošnji redni delegatski zbor, ki bi se moral vršiti 10. septembra v Medvodah o priliki razvitja prapora medvodske podružnice, ne bo vršil. Redni letni delegatski zbor je preložen radi gotovih tehničnih ovir na kasnejši čas in bomo vse podružnice o tem pravočasno obvestili.

Iz istih razlogov je bila preložena tudi seja Upravnega odbora in se bo tudi ta vršila kasneje. Vsem podružnicam pa smo o tem itak poslali okrožnico, katero upamo, da ste prejeli pravočasno.

IZ UPRAVE LISTA.

Vse zamudne naročnike prav vljudno pozivamo, da po dostavljeni poštni položnici nakažejo zapadlo naročnino za prvo polletje.

V svrhu reda in nemotenega poslovanja prosimo vse zamudnike na uspešen odziv.

Uprava.